

Terminitöö teooria ja praktika

Mari Vaus
Eesti Keele Instituut | EKI

Tööriist

- koostamiskeskond

Ekilex

- keeleportaal

Sõnaveeb

- ÜLDKEEL

- ❖ EKI ÜHENDSÕNASTIK

- ❖ ÕIGEKEELSUSSÕNARAAMAT

- OSKUSKEEL

- ❖ EKI TERMINIBAAS ESTERM

- ❖ OSKUSSÕNASTIKUD

üle 150 terminibaasi (mh biokeemia, kokandus, aiandus, spaaterminoloogia, tuumaenergia, meditsiin, sõjandus, rahvatants, purjetamine, valgustehnika)

➤ ÜHISOTSING

Termini- baasid Sõna- veebis

- EKI terminibaas Esterm
- 3D-modelleerimine
- Aianduse terminibaas
- Ajaloolise mööbli terminibaas
- Akadeemilise naisüliõpilasorganisatsiooni terminibaas
- Akadeemilise väljendusoskuse terminibaas
- Analüütilise psühholoogia terminibaas
- Andmeanalüüsi ja statistika oskussõnastik
- Arheoloogia terminibaas
- Arhitektuuri oskussõnastik
- Augmentatiivne ja alternatiivne kommunikatsioon
- Betoonkonstruktsioonide terminibaas
- Biokeemiasõnastik
- Botaanika terminibaas
- Dialektilise käitumisteraapia terminibaas
- Disaini oskussõnastik
- Eesti E-tervise SA terminibaas
- Eesti Lennuakadeemia terminibaas
- Eesti rahvatantsu oskussõnastik
- Eesti-vene-eesti õigusterminoloogiabaas
- Eesti viipekeele IT terminid
- Eesti viipekeele meditsiinterminid
- Ehitiste projekteerimise terminibaas
- Elektroonika terminibaas
- Elektrotehnika
- Elulõpu ja surma terminibaas
- Energiatehnoloogia, soojustehnika ja soojusenergeetika terminibaas
- Entomoloogia terminibaas
- Etenduskunsti terminibaas
- E-õppe terminid / E-learning terms
- Filmikunsti terminibaas Filmterm
- Filosoofia terminibaas
- Finants- ja maksuarvestuse terminibaas
- Floristika
- Folkloorsete uskumusolendite sõnastik
- Foneetika sõnastik
- Geneetika terminibaas
- Geoinformaatika
- Geoloogia terminibaas
- Geomorfoloogia terminibaas
- Geriaatria terminibaas
- Hambatehnika terminibaas
- Haridussõnastik
- Huviharidussõnastik
- Hügieen ilusalongis
- Hümnoloogia terminibaas
- Ida mõtteleo leksikon
- Ihtüoloogia terminibaas
- Immunoloogia terminibaas

- Inimese-looma interaktsioonide terminibaas
- Juuksuritöö terminibaas
- Kaugseire terminibaas
- Keemiatehnoloogia ja -tehnika terminibaas Synthesis
- Keemiatervite baas
- Klassikalise muusika terminibaas
- Kognitiivse keeleteaduse terminibaas
- Kokanduse terminibaas
- Kooliinformaatika terminibaas
- Koolisõnastikud 2005–2010
- Koomiksi terminibaas
- Korpuslingvistika terminibaas
- Kosmoseteaduse ja -tehnoloogia terminibaas
- Kriisijuhtimise terminibaas
- Kriisinõustamise terminibaas
- Kristluse sõnastik
- Käsitööteaduse oskussõnastik
- Köite ja konserveerimise terminibaas
- Küberfüüsikalise süsteemitehnika terminibaas
- Lennunduse terminibaas
- LGBT+ terminibaas
- Limnoloogia sõnastik
- Linguae, maailma keeled, kirjad ja rahvad
- Logopeedia terminibaas
- Loomakasvatuse terminibaas
- Loomanimetuste terminibaas
- Loomaparasitide nimistu
- Loomaparasitide terminibaas
- Masinaehituse ja energiatehnoloogia protsesside juhtimine
- Masinate terminibaas
- Matemaatika terminibaas
- Materjalitehnika terminibaas
- Meditsiinifüüsika terminibaas
- Merenduse terminikogu
- Mesindusleksikon
- Metalliaabits
- Meteoroloogia ja klimatoloogia terminibaas
- Metroloogia terminibaas
- Militerm | riigikaitsetervite andmebaas
- Montessori pedagoogika terminisõnastik
- Motiveeriva intervjuueerimise terminibaas
- Muuseumitöö terminibaas
- Muusikateraapia seletav sõnastik
- Nahkhiirte terminibaas
- Neurofüsioloogia terminibaas
- Norra-eesti meditsiinisõnastik
- Nüüdismuusika terminibaas
- Onomastika oskussõnastik
- Organisatsioonikäitumise terminibaas
- Parasitoloogia terminibaas

- Patsiendihutuse terminibaas
- Poliitika ja valitsemise sõnastik
- Projektijuhtimise terminibaas
- Psühhotraumatoloogia
- Puitkonstruktsioonide terminibaas
- Purjetamise terminibaas
- Põllumajandusloomade tõugude terminibaas
- Raamatukogusõnastik
- Rahanduse oskussõnastik
- Rahvatervishoiu sõnastik
- Rakubioloogia terminibaas
- Riigi Teataja seadustes määratletud terminid (legaaldefiniitsioonid)
- Riigi Teataja terminisõnastik
- Robootika terminibaas
- Rohepöörde ja ringmajanduse terminibaas
- Ruumilise keskkonna planeerimise terminibaas
- Semiootika terminibaas
- Sisearhitektuuri terminibaas
- Siseturvalisuse terminibaas
- Skeemiteraapia terminisõnastik
- Sommeljeede terminibaas
- Soolise võrdsuse terminibaas
- Spaaterminid
- Supervisiooni terminibaas
- Tallinna linnavalitsuse terminibaas
- Teadmisõpetuse oskussõnastik
- Teatriterminite baas
- Teehooldu terminibaas
- Teenuste valdkonna terminibaas
- Tegevusteraapia terminibaas
- Tekstiilmaterjalide terminibaas
- Tervisesõnastik
- Tervishoiu terminibaas
- Toiduohutuse, loomatervise ja loomade heaolu terminibaas
- Toiduteadus ja -tehnoloogia
- Tolliterminite baas
- Tootmistehnika ja -süsteemide terminibaas
- Tsöliaakia ja gluteenivaba toitumise terminid
- Turismi terminibaas
- Turunduse terminibaas
- Tuumaenergia ja kiirguskaitse terminibaas
- Tänapäevafolkloori terminibaas
- Töötervishoiu ja -ohutuse terminibaas
- Usundiloo terminibaas
- Valgustehnika terminibaas
- Veevarustuse ja kanalisatsiooniga seotud terminibaas
- Vene keel Eestis
- Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse terminibaas
- Vibulaskmise terminibaas
- Õendus- ja ämmaemandusterminite kogu

Terminibaasid Sõnaveebis

2026

Sõnaveebi 150+ erialasõnastikus on kokku ligi

- 739 000 terminit eri keeltes
- 238 000 eesti terminit
- 240 000 mõistekirjet

Uued valdkonnad

- Kogemusteadmus *UUS*
- Töö- ja organisatsioonipsühholoogia *UUS*
- Maksundus *UUS*
- Avatud teadus *UUS*
- Psühholingvistika *UUS*
- Varauusaegne teadusterminoloogia *UUS*
- Ergonoomika *UUS*
- Lihatooted ja -tehnoloogia *UUS*
- Maastikuarhitektuur *UUS*
- Mikrobioloogia *UUS*

2026

Uued valdkonnad

2025

- Psühholoogia *UUS*
- Psühhotraumatoloogia *UUS*
- Sooline võrdsus ja võrdne kohtlemine *UUS*
- Turundus *UUS*
- Hügieen *UUS*
- Kosmeetikutöö jt iluteenused *UUS*
- Elulõpp ja surm *UUS*
- Puitkonstruktsioonid *UUS*
- Lennundus *UUS*
- Geoinformaatika *UUS*
- Floristika *UUS*

Üldkeel ja oskuskeel

Oskuskeel on täpsem: meditsiinkeeles *hematoloogiline uuring hemogramm 5-osalise leukogrammiga (B-CBC-5Diff)* → üldkeeles *üldverepilt*

Erinev tähendus: merenduses *parvlaev* → üldkeeles *praam*

Kujutäpsustus: õiguskeeles *päränd* → üldkeeles *pärändus*

Oskuskeel

- erialasel suhtlemisel kasutatav keel, mida kasutatakse teaduses, kunstis ja muudel aladel
- seotud mingi eriala, valdkonnaga
- jaguneb eri alade oskuskeelteks, nt meditsiinkeel, õiguskeel
- terminivara

Üldkeel

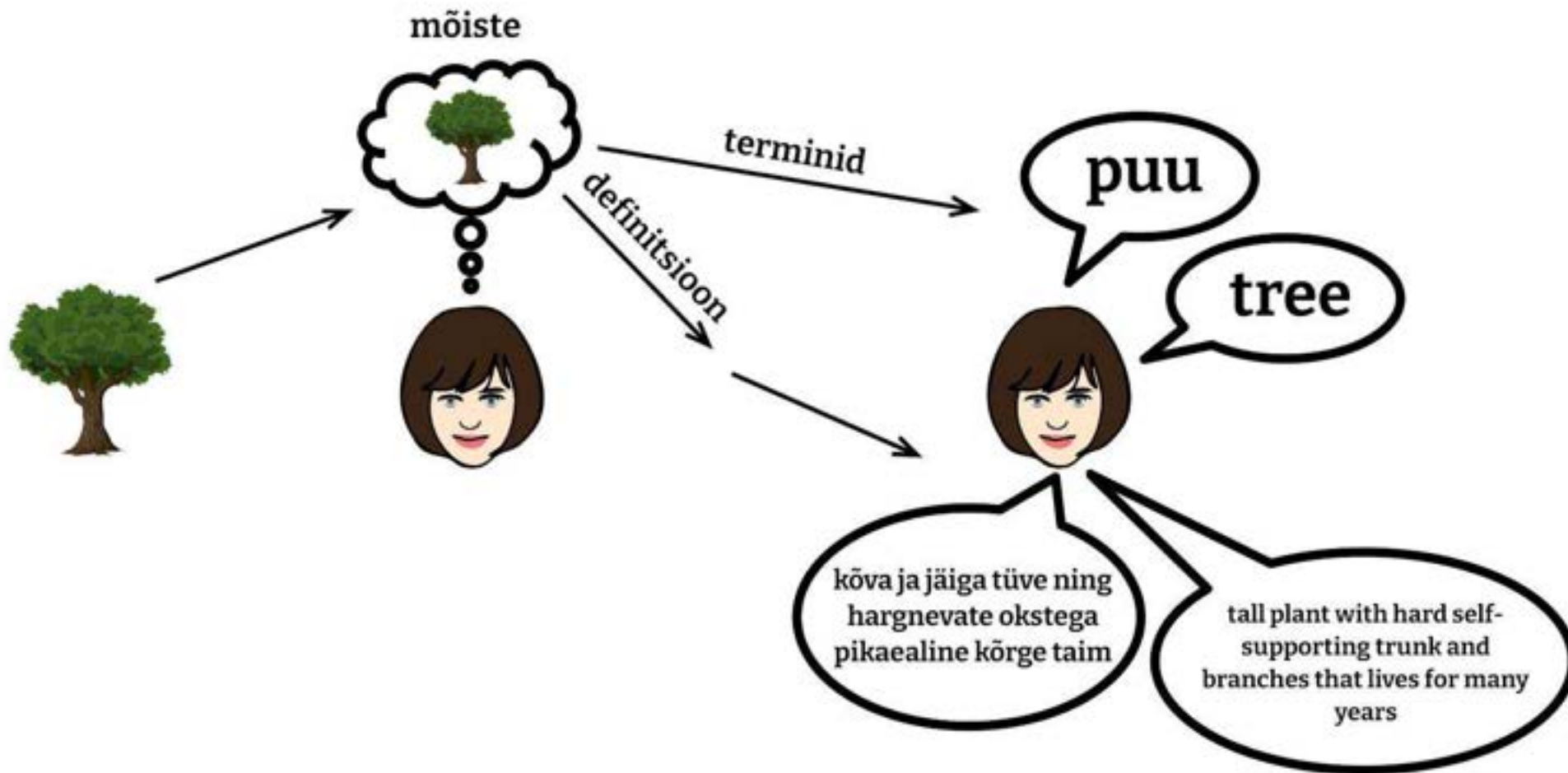
- keele üldtarvitatav osa, mida harilikult vastandatakse oskuskeelele
- kasutavad kõik keelekõnelejad vanusest, ametist, haridusest, elupaigast olenemata
- sõnad on üldtuntud ja lauseehitus lihtne
- sõnade tähenduspiirid hajusad

Termin

erialast mõistet tähistav,
täpselt piiritletud
tähendusega
sõna või sõnaühend

Mõiste, termin, definitsioon

Terminibaas ja sõnaraamat

Sõnaraamatud → üldkeel
Terminibaasid → oskuskeel

- erinev ülesehitus

Termini- baas

Sõnaveeb
Eesti Keele Instituut

piilot

EKI terminibaas Estern [ID 887377](#) Viimati muudetud 29.11.2021 [Vaata sõnakogu](#)

Valdkond: merendus ja meretransport, elukutse ja töökäik

et: loots

en: **piilot**

[Näita kogu mõistet](#)

EKI terminibaas Estern [ID 890523](#) Viimati muudetud 03.05.2024 [Vaata sõnakogu](#)

Valdkond: lennundus ja õhustransport

et: piloteerima

en: **piilot**

fr: piloteer

ru: нанопилотаж

[Näita kogu mõistet](#)

EKI terminibaas Estern [ID 890540](#) Viimati muudetud 03.05.2024 [Vaata sõnakogu](#)

Valdkond: lennundus ja õhustransport, elukutse ja töökäik

et: **piiloot** eelistatud
lendur

en: **piilot**

[Näita kogu mõistet](#)

EKI terminibaas Estern [ID 733286](#) Viimati muudetud 03.05.2024 [Vaata sõnakogu](#)

Valdkond: lennundus ja õhustransport

et: juhtima eelistatud
õhusõidukit juhtima

en: control
fly
piilot

ru: управление

EKI terminibaas Estern

ID 690540 Viimati muudetud 03.05.2024 Vaata sõnakogu

Valdkond [lennundus ja õhustransport](#) [professions & careers](#)

et vastavat ettevalmistust ja luba omav isik, kes juhiste abil juhib õhusõiduki liikumist lennul [LTK](#)

et Hea teada
Valdkond ICAO lisade põhjal loodud klassifikaatori järgi: Lennundusspetsialistid; nende load ja pädevused
nimisõna

Staatust: kinnitatud [LTK](#)

et [piloot](#) ✓ eelistatud [LennS-2015/10](#) [LTK](#) [LES](#) [ISR](#)

Näited

Õhusõiduki kapten on õhusõiduki omaniku või käitaja määratud piloot, kes juhib meeskonna tööd ja vastutab lennu ohutu kulgemise eest. [LennS-2015/10 § 28-1](#)

Hea teada

Kasutusel õigusaktides, erialaõpikutes. [LTK](#)

[lendur](#) [LTK](#)

Hea teada

Kasutusel üldkeeles. [LTK](#)

en [piloot](#) [EASA-200](#) [DoTT](#) [LES](#) [ISR](#)

”
**Termini-
baas**

Termini- baas

 Sõnaveeb
Eesti Keele Instituut

pilot

Oskussõnastikud

EKI terminibaas Esterm ID 687377 Viimati muudetud 29.11.2021 Vaata sõnakogu

Valdkond merendus ja meretransport professions & careers

et laevaliikluse piirkonna olusid tundev isik, kes annab kaptenile nõu laeva navigeerimiseks
[MSQS-2012/06 § 58-1](#)

en a person duly qualified to steer ships in and out of a harbour, or wherever navigation requires local knowledge [QED](#)

et Hea teada
Loots ei või olla lootsitava laeva laevapere liige. [MSQS-2012/06 § 58-1](#)

et loots [MSQS-2012/06](#) [MRL](#)

Näited
Lootsi kvalifikatsioonistmed jagunevad järgmiselt: 1) sadamaloots – laevade lootsimine sadama akvatooriumil; 2) mereloots – laevade lootsimine lootsimispiirkonna ulatuses sõltuvalt lootsi kutsetunnistusele kantud piirangutest; 3) vanemmereloots – laevade lootsimine lootsimispiirkonna ulatuses ilma piiranguteta; 4) avamereloots – laevade lootsimine väljaspool lootsimispiirkonda Läänemere ulatuses. [MSQS-2012/06 § 58*2-2](#)

en pilot [QED](#)

Termini- baas

 Sõnaveeb
Eesti Keele Instituut

pilot

EKI terminibaas Estern ID 733286 Viimati muudetud 03.05.2024 Vaata sõnakogu

Valdkond **lennundus ja õhutransport**

et õhusõiduki liikumisparameetreid muutma või säilitama **LTK**

en to operate, control, or guide an aircraft or spacecraft from within the vehicle so as to move in three-dimensional flight through the air or space **DoIT**

et Hea teada
Valdkond ICAO lisade põhjal loodud klassifikaatori järgi: Lennutegevus
tepusõna
Staatuse: kinnitatud **LTK**

et juhtima ✓ eelistatud **LTK** **LES**
õhusõidukit juhtima **LTK**

en control **LES**
fly **TER-PLUS**
pilot **DoIT** **TER-PLUS**

ru управлять **LES**

Sõna- raamat

Summary **Definitions** Synonyms Pronunciation Collocations Conjugations Senten ▶

Definition of 'pilot'

pilot Word Frequency ●●●●●

Collins COBUILD

(pɑːlət ⓘ)

Word forms: plural, 3rd person singular present tense **pilots** , present participle **piloting** , past tense, past participle **piloted**

1. COUNTABLE NOUN A2

A **pilot** is a person who is trained to fly an aircraft.

He spent seventeen years as an airline pilot.

...fighter pilots of the British Royal Air Force.

Synonyms: [airman](#), [captain](#), [flyer](#) [*old-fashioned*], [aviator](#) [More Synonyms of pilot](#)

2. COUNTABLE NOUN

A **pilot** is a person who steers a ship through a difficult stretch of water, for example the entrance to a harbour.

3. VERB

If someone **pilots** an aircraft or ship, they act as its pilot.

He piloted his own plane part of the way to Washington. [**VERB** noun]

Mõistepõhisus ja sõnapõhisus

terminibaasid

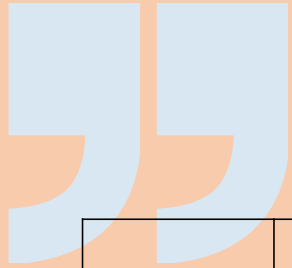
1 kirje = 1 mõiste = 1 tähendus

terminid (sh sünonüümid, vananenud ja ebasoovitavad terminid)

üldkeele sõnaraamatud

1 kirje = 1 sõna koos kõigi tähendustega

sõnad (st samakujulised, kuid eri tähendustega sõnad)

Mõistepõhine vaade

		Definitsioon	Terminid
1. kirje		teepõõsa kuivatatud lehed ja pungad joogi valmistamiseks	tee tea чай
2. kirje		teelehtedest valmistatud jook	tee tea чай

Sõnapõhine vaade

EKI ühendsõnastik annab siin sõnale *tee* kuus eri tähendust:

1 teepõõsa kuivatatud lehed ja pungad joogi valmistamiseks;

1.1 teelehtedest valmistatud jook;

1.2 (söögikorra kohta, kus juuakse teed) teejoomine;

1.3 (teetaime, teepõõsa kohta);

2 muude taimede kuivatatud osad joogi või tõmmise valmistamiseks;

2.1 muudest taimedest valmistatud jook (tõmmis)

Terminibaas ja sõnaraamat (1)

nt *adenoviirus*

- EKI ühendsõnastik 2026:
ülemiste hingamisteede haigusi, silmapõletikke ja kõhulahtisust põhjustav viirus
- EKI terminibaas Esterm:
kestata ikosaeedriline kaheahelaline DNA-viirus, sage hingamisteede nakkuste ja kõhulahtisuse tekitaja
- Geneetika terminibaas:
sfäärilised keskmise suurusega (90–100 nm) DNA-viirused, mille kapsiidis on 252 kapsomeeri

Terminibaas ja sõnaraamat (2)

nt **kestvuskatse**

esineb mitmes valdkonnas, mõiste sisu erinev

Materjalitehnika terminibaas

Valdkond: product quality & testing of products, testing methods

- *mehaaniline katse/teim kunimaterjali (katsekeha/teimiku) purunemiseni või ettantud tööea saavutamiseni (vt väsimuskatse, roomekatse)*

Metroloogia terminibaas

Valdkond: metroloogiatest technology, testing methods

- *katse, mille eesmärk on kontrollida, kas arvesti või mõõtesüsteem suudab säilitada oma funktsionaalseid omadusi kasutusaja jooksul*

Toiduohutuse, loomatervise ja loomade heaolu terminibaas

Valdkond: põllumajandus, toiduainetööstus, loomakasvatus, metsandus, kalandus

- *toidu käitleja kavandatud ning laboratooriumis läbiviidud analüüsiseeria, mille põhjal kehtestatakse toidu säilimisaeg ja säilitamistingimused, hinnates toidu ohutust ja kvaliteeti*

EKI terminibaas Esterm

Valdkond: foodstuffs - production - products – trade, bioloogia, biotehnoloogia, bioloogia, biotehnoloogia -> mikrobioloogia

- *uuring, et hinnata tootes kõlblikusaja jooksul esineda võivate asjaomaste mikroorganismide kasvu või ellujäämist põhjendatult eeldatavates jaotamis-, ladustamis- ja kasutamistingimustes*

vt lisaks Sõnaveebist <https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/kestvuskatse/1/est>

Terminoloogiatöö

mõistete ja nende tähiste
süsteemaatilise kogumise,
kirjeldamise, töötluse ja
esitusega seotud töö

- <https://ekilex.ee>
- **kasutajakonto vajalik**
- **sõnakogude koostamiseks** (toetusesaajad töötavad üldjuhul Ekilexis)
- **litsents CC-BY 4.0**
- **kasutusjuhend** (kuidas kontot teha, terminibaas luua ning selles tööle hakata)
<https://keeleinstituut.github.io/ekilex/>
- **Ekilex ja kirjete koostamine**
<https://eki.ee/ekilexi-kirjete-koostamine/>
- **korduma kippuvad küsimused (KKK)**
<https://eki.ee/terminitoo-kkk/>
- **kasutajatugi (tehnilised küsimused)**
kasutajatugi@ekilex.ee

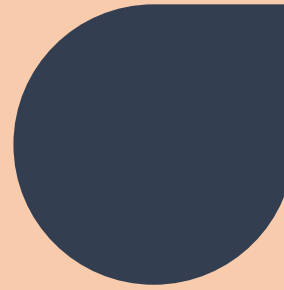
- <https://sonaveeb.ee/>
- **ilma registreerimiseta**
- **Ekilexis koostatud terminibaasid on avalikult kättesaadavad keeleportaalis Sõnaveeb** (lisaks info EKI sõnakogudest)
- **igal sõnakogul oma maandumisleht**, kus saab kirjeid sirvida, vt nt <https://sonaveeb.ee/ds/ait>
- **sõnakogude nimekiri (linkidega) ja kontaktid** rubriigis „Portaalist“ valida „Sõnakogud“, vt <https://sonaveeb.ee/collections>
- **Sõnaveebi tagasiside laekub Ekilexi**, vt <https://ekilex.ee/wwfeedback>
- **unikaalseid kasutajaid** 2022 aprillis 41 000, 2023 veebruaris 66 000, 2025 aprillis 108 020, **2026 märtsis 211279**

Terminibaasi mõistekirje osised

MÕISTE PLOKK

info kogu kirje kohta

- valdkond
- definitsioon (seletus)
- Märkus
- tähenduse seos – viited seotud mõistetele

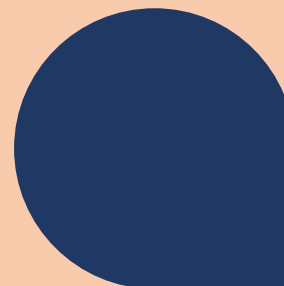
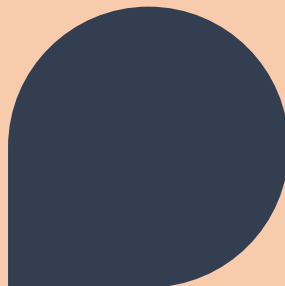

Allikaviited – nii terminite, definitsioonide kui ka märkuse või konteksti juures (allikate kohta koostatakse allikakirjed)

ILMIKUD

info terminite kohta keelte kaupa

- termin või terminid
- kontekst
- märkus

Metaandmed (andmed andmete kohta)

- mõistekirje sisestaja
- sisestamise aeg
- muutmise aeg jne (Ekilexis „logi“)

Mõistekirje Ekilexis (1)

Ekilexi versiooni 1.47 täiendused: terminoloogide vaates on osa välju toodud vaikimisi nähtavale

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://ekilex.ee/termsearch?id=1158330>. The page title is "Terminoloogid" and the user is logged in as "Mari Vaus". The interface includes a search bar with "Valitud sõnakogusid: 171" and a search button "Otsi". The main content area displays the term "1158330" with various action buttons: "Lisa termin", "Ühenda", "Dubleeri", "Kinnita", "Kustuta", and a date "31.05.2026". The term is listed under the language "et" and is "Katsebaas" (checked) and "Eemalda" (remove). The term "suruõhuhingamisaparaat" is shown with a green plus icon. The interface also features a sidebar with "Valdkond", "Selebus", and "Märkus" sections, each with a green plus icon. A right sidebar contains a "Sisemärkus" (internal note) section with a plus icon and a list of attributes: "EKI selgitab", "Sisemärkus", and "Keelendi atribuudid", each with a plus icon.

Mõistekirje Ekilexis (2)

The screenshot displays the Ekilexis database interface. At the top, there are navigation tabs for 'Terminoloogid' and 'Uus mõiste'. A search bar contains 'pühendusmünt' and a search button. The main content area shows the entry for '590674' with the title 'Pühendusmünt' and a sub-title 'Pühendusmünt'. The entry includes a definition in Estonian: 'Pühendusmünt on rahvuslik või Euroopa liidu rahvuslik või Euroopa liidu rahvuslik sümbol, millel on kujutatud mõnda rahvuslikku või Euroopa liidu rahvuslikku sündmust või teemat seeläbi, et tähistada selle sündmust või teemat.' It also lists related terms like 'Meene- ja pühendusmündid' and 'Pühendusmündid'. The entry is linked to 'Eesti Pank' and 'Euroopa Keskpank'. The interface includes a sidebar with a list of terms, a right-hand pane with a detailed description, and a bottom section with related terms and their definitions.

Mõistekirje Ekilexis (3)

The screenshot displays the Ekilexis terminology database interface. The top navigation bar includes 'Terminoloogid' and 'Uus mõiste'. The search bar shows 'Valitud sõnakoostis: 171' and 'pühendusmünt'. The main content area is divided into three entries:

- 2-eurone pühendusmünt**: EKI terminibaas Esterni, Eemalda. Sõnala: s - nimisõna, substantiiv. Allkõrre: 2-eurosed pühendusmündid. Kirjelus: 2-eurosed pühendusmündid. Mõnu märkus: +
- erikujundusega 2eurone käibemünt**: EKI terminibaas Esterni, Eemalda. Sõnala: s - nimisõna, substantiiv. Allkõrre: 2-eurosed pühendusmündid. Kirjelus: et. Mõnu märkus: +. Kasutusel, kuid terminina kohmakas. (Huvit)
- mälestusmünt**: EKI terminibaas Esterni, Eemalda. Sõnala: s - nimisõna, substantiiv. Allkõrre: Eesti Pariga veetöömündid, Eesti Park, 2016, SATE. Kirjelus: Mälestusmünt on aeti 2-eurone, teisi mõtte erikujundusega ei tehta, tga liikmesriik võib erikujundusega 2-eurose ringlusele lasta kaks korda aastas (v.a juhul kui embleemilise ühine mälestusmünt) ja see kehtib kogu euroalal. Kord aastas võivad eumala riigid välja lasta ühe (hise mälestusmündi. Kõik mälestusmündid kehtivad maksevahendina kogu euroalal. Eesti Park, 2016. Mõnu märkus: +. Eesti Park otsis 2020. aasta novembris uut terminit juube juurdunud, kuid valiet seost (võib kergesti seostuda müilegi või keelgei jäädavalt lahkusuga) tekitava võiva termini "mälestusmünt" ja samuti kasutusel oleva neutraalsema, kuid kohmaka termini "erikujundusega 2-eurone käibemünt" asemel. Pakutud variantidest ("lähimünt" ja "pühendusmünt") eelistas Eesti Park terminit "pühendusmünt". Terminoloog.
- 2-eurone mälestusmünt**: EKI terminibaas Esterni, Eemalda. Sõnala: s - nimisõna, substantiiv. Allkõrre: Eesti Pariga veetöömündid, Eesti Park, 2016, SATE. Kirjelus: Mälestusmünt on aeti 2-eurone, teisi mõtte erikujundusega ei tehta, tga liikmesriik võib erikujundusega 2-eurose ringlusele lasta kaks korda aastas (v.a juhul kui embleemilise ühine mälestusmünt) ja see kehtib kogu euroalal. Kord aastas võivad eumala riigid välja lasta ühe (hise mälestusmündi. Kõik mälestusmündid kehtivad maksevahendina kogu euroalal. Eesti Park, 2016. Mõnu märkus: +. Eesti Park otsis 2020. aasta novembris uut terminit juube juurdunud, kuid valiet seost (võib kergesti seostuda müilegi või keelgei jäädavalt lahkusuga) tekitava võiva termini "mälestusmünt" ja samuti kasutusel oleva neutraalsema, kuid kohmaka termini "erikujundusega 2-eurone käibemünt" asemel. Pakutud variantidest ("lähimünt" ja "pühendusmünt") eelistas Eesti Park terminit "pühendusmünt". Terminoloog.

The right sidebar shows 'EKI seigtab', 'Siemärkus', and 'Keelend atribuudid' for each entry. The bottom right corner features the 'eki.ee' logo.

Mõistekirje Sõnaveebis (1)

Sõnaveeb
Eesti Keele Instituut

pühendumünt

Juhuslik sõna EST

Sõnakogud Keel

et **pühendumünt** nimisõna

Erialasõnastikud

EKI terminibaas Estern ID 590674 Viimati muudetud 19.05.2022 Vaata sõnakogu

Valdkond raha & valuuta

et pühendumünt eelistatud
2eurone pühendumünt
2-eurone pühendumünt
mälestusmünt endine
2-eurone mälestusmünt endine

en commemorative coin

Näita kogu mõistet

Sõnavormid puuduvad

Päritolu andmed puuduvad

Sõna seosed puuduvad

Sama sõna
ELI terminibaasis IATE

Lisanäited

⚠ Näited on automaatselt valitud ning võivad sisaldada vigu.

Sinisega on märgitud **pühendumündid**, mis riikidel ühised.

Laekunud ideede ettepanekuid hakkab hindama Eesti Panga juures tegutsev meene- ja **pühendumüntide** ideekavandeid hindav nõuandev kogu.

Mõistekirje Sõnaveebis (2)

Sõnaveeb Eesti Keele Instituut

pühendusmünt

Austuslik sõna EST

Sõnakogud Keel

pühendusmünt

Erialasõnastikud

EKI terminibaas Estern

Vähem raha & saluuta

- pühendusmünt **veetaku**
 - Zeurose pühendusmünt
 - 2-eurose pühendusmünt
 - mälestusmünt **veetku**
 - 2-eurose mälestusmünt **veetku**
- commemorative coin
 - Näita vähem
- ringlisse lastav käibemünt, mille liikmesriiki tähistava ehk rahvusliku külje tavakujundus on asendatud erikujundusega, et jäädvustada mõnda rahvuslikku või üleeuroopalise tähtsusega sündmust või teemat **Meeste ja pühendusmündid**

Hea teada
Pühendusmüntide nimiväärtus võib olla ainult 2 eurot. Need kehtivad seadusliku maksevahendina kogu euroalal. See tähendab, et neid võib kasutada ja tuleb vastu võtta nagu mis tahes muud euromünt. **2-euroset pühendusmündid**
- circulation coin intended to commemorate a subject of major national or European relevance **WTE**

Hea teada
Commemorative coins may only have a face value of 2 euro. **20210128**

Selgus käibemünt, meenemünt

- pühendusmündid **veetaku** **Meeste ja pühendusmündid** **Meeste ja pühendusmündid Meeste ...**

Näited
Pühendusmündiks sobib kõige paremini Zeurose käibemünt, sest länu suurele läbimõõdule ja headele tehnilistele omadustele on seda münti keeruline võltsida. Pühendusmündi muud tunnused ja omadused ning ühine külg on samasugused nagu tavalisel Zeurosel käibemündil. **WTE** **Meeste ja pühendusmündid**

Zeurose pühendusmünt **WTE** **Meeste ja pühendusmündid** **Meeste ja pühendusmündid Meeste ...**

Näited
Zeurosed pühendusmündid (commemorative coins) on erikujundusega Zeurosed käibemündid. Eesti Pank jäädvustab nendel müntidel ajalooliste sündmuste kõrval ka teemasid, mis kestavad ja elavad melega koos, nagu on seda näiteks soome-ugri rahvad ja Eesti rahvusloom hunt, kellele on pühendatud 2021. aastal ringlisse jõudnud erikujundusega Zeurosel müntid. Seetõttu nimetab Eesti Pank selliseid erikujundusega münste pühendusmüntideks, mitte mälestusmüntideks. **WTE** **Meeste ja pühendusmündid Meeste ...**
- 2-eurose pühendusmünt **2-euroset pühendusmündid**

mälestusmünt **veetku** **Eesti Panga meenemünt** **Eesti Pank 2021** **WTE**

Näited
Mälestusmünt on alati 2-eurose, teisi münste erikujundusega ei tehta. Iga liikmesriik võib erikujundusega 2-eurose ringlisse lasta kaks korda aastas (v. a juulil kolm korda) üheksa (ühine) ja kaheksa (veetaku) meenemünt. Need meenemündid on mõeldud meenutada mõnda ühist teemat, näiteks liikumise, ühiseid väärtusi või ühist ajaloolist sündmust. **WTE** **Meeste ja pühendusmündid**

Terminikogu maandumisleht

- Viimati lisatud mõisted
- Viimati muudetud mõisted
- Sõnakogu lühitutvustus

<https://sonaveeb.ee/ds/esterm>

EKI terminibaas Esterm

Selles terminikogus on 64 314 eestikeelset terminit. Viimati muudetud 28.05.2026

Otsi sõnade tähendusi ja tõlkeid

1 2 3 4 5 7 8 9 A B C Č D E F G H I J K L M N O P Q R S Š Z Ž
X Y A B H Λ M Ω

Viimati lisatud mõisted

eetäidetud süstal lühiajaline töö sarvlindlased
väärtust vähendav ringlussevõtt vääriindav ringlussevõtt lumevine
vitanoolidid polüetüleen ohverala suur-seatigu

Viimati muudetud mõisted

eeben-amadiin sichuani hundvädrak brasíilia türkíissirk
sumatra sininäpp põhja-sininäpp koobalkotinga
šaama-harakööbik redusirak lokut-sirmilind amuuri siidisaba

EKI terminibaas Esterm on Eesti Keele Instituudi mitmekeelne terminibaas, mis ühendab eri valdkondade terminoloogiat. Esterm loodi 1996. aastal Eesti Õigustõlke Keskuses õigusaktide tõlkimise abivahendina, et talletada uuritud termineid ja tagada tõlgitavates õigusaktides järjepidava terminoloogia kasutamine. 2008. aastast haldab Estermi Eesti Keele Instituut.

Esterm sisaldab Euroopa Liidu ja Eesti Vabariigi õigusaktide termineid ja teavet mõistete kohta, mida on uuritud nii EKI terminiprojektide kui ka EKI-le laekunud terminipäringutele vastamise käigus.

Terminibaasis on ka ajakohastamata kirjeid, seega palume pöörata tähelepanu mõiste viimase muutmise kuupäevale. Terminibaasi korrastamine ja täiendamine jätkub.

Kontakt: Eesti Keele Instituut terminoloogia@eki.ee

Terminibaasi mõistekirje osised

valdkond

- eriteadmuse aineala
- soovitame Lenochi klassifikaatorit

definitsioon

- mõiste esitus kirjeldava lausungiga, mille abil teda eristatakse sugulasmõistetest
- Ekilexis avaneb „seletus” alt

kontekst

- mõistet või tähise kasutamist illustreeriv tekst
- Sõnaveebis „näide”

märkus

- terminiartikli mis tahes osa kohta lisateavet andev lausung
- nt mõiste märkus, definitsiooni märkus, ilmiku märkus (avalikud ja mitteavalikud)
- Sõnaveebis „hea teada”

allikaviide

- terminiandmete allikdokumenti näitav teave terminiartiklis
- nt termini, definitsiooni, konteksti, märkuse juures

Definitsioonidest Ekilexis (1)

seletus

– koondnimetus erinevate mõiste tähendust seletavate kirjelduste kohta

Valida üks: seletus, definitsioon VÕI selgitus VÕI lühivihje, tähendusvihje

definitsioon

– mõiste oluliste tunnuste lühike täpne esitus

Definitsioon kirjeldab lühidalt ja täpselt mõiste sisu lähima üldmõiste ja oluliste eristustunnuste kaudu ehk annab sisumääratluse.

- *elutähtis teenus*

definitsioon: *teenus, millel on ülekaalukas mõju ühiskonna toimimisele ja mille katkemine ohustab vahetult inimeste elu või tervist või teise elutähtsa teenuse või üldhuviteenuse toimimist*

Definitsioon võib anda ka mahumääratluse. Mahu kaudu defineeritakse siis, kui sisudefinitsioon oleks liiga raskepärane. Mahudefinitsioon loetleb kõik need alluvad mõisted, mis mõistesüsteemis seisavad samal liigitustasemel.

- *halogeen*

definitsioon: *Halogeen on fluor, kloor, broom, jood või astaat.*

Definitsioonidest Ekilexis (2)

selgitus

– mitte kasutada, kaob peagi terminoloogide vaatest

**lühivihje,
täendusvihje**

– mõistet piiritlev täpsustus

- Andmeanalüüsi ja statistika oskussõnastik: *agregeerima*, lühivihje: *andmete kohta*
- Purjetamise terminibaas: *tagurpidi*, lühivihje: *käigu kohta*

Lühivihje asemel kasutada valdkonna välja, koostada definitsioon või lisada märkus. Lühivihje on seletuse alaliik, kuid pole päris definitsioon, annab mingit liiki lisainfot. Lühivihje võib baasi lisada siis, kui seda tüüpi info jaoks pole muud sobivat välja.

NB! ÜSi definitsioone terminibaasides ei kasutata, kuna Sõnaveebis kuvatakse ÜSi ja terminibaase niikuinii kõrvuti, ÜSi definitsiooni võib kohandada ja täpsustada, aga siis tuleks allikaviites näidata, et definitsioon on koostatud ÜSi põhjal

NB! VORMISTUS Üks lause. Algab väikese tähega, lõpeb punktita. Lisada allikaviide.

Märkustest Ekilexis (1)

Märkus – Märkus annab lisainfot. Märkust on võimalik lisada **mõiste, definitsiooni või termini kohta**.

Märkuse saab märkida mitteavalikuks.

Mõiste märkus – lisainfo mõiste kohta

Lisainfo, mis annab teavet nähtuse (mõiste) kohta. Näiteks võib võrrelda mitut lähedalt seotud mõistet, et tuua välja olulised seosed teiste mõistetega või juhtida tähelepanu nende erinevustele.

(Termini märkus tuleb lisada ilmiku märkuse väljale.)

Näited: [aedaster](#); [Eestimaa Looduse Fond](#)

Definitsiooni märkus – lisainfo definitsiooni kohta

Lisainfo, mis kommenteerib või täiendab definitsiooni või on sellega muul moel tihedalt seotud, nt pärineb samast allikast. Sellele väljale sobib lisada ka näiteid (mitte näitelauseid).

(Kogu mõiste kohta käiva info lisame mõiste märkuse väljale.)

Näited: [lühisekkumine](#); [harilik mais](#)

Ilmiku märkus – lisainfo termini kohta

Lisainfo, mis on seotud terminiga või kommenteerib terminit. Näiteks põhjendus termini väärtusoleku kohta või lisainfo selle kohta, kes termini esimest korda kasutusele võttis. Paralleelterminite puhul võib märkus täpsustada seda, mis ringkonnas emb-kumb termin kasutusel on.

Näited: [karu](#), [poinsettia](#); [domeriit](#)

mõiste märkus

definitsiooni märkus

ilmiku märkus

Märkustest Ekilexis (2)

Mitteavalikud märkused – mitteavalik lisainfo sisekasutuseks

Lisainfo, mida avalikkusega jagada ei soovita. Näiteks mõistega seotud probleemkohad. Mitteavalik märkus on nähtav ainult kasutajale, kellel on konkreetse baasi muutmisõigus. Mitteavalikku märkust ei saa lisada terminibaasi, mille muutmisõigust koostajal ei ole. Kõikide sõnakogude muutja rollis näeb ka teiste terminibaaside mitteavalikku infot. Mitteavalik märkus Sõnaveebis ei paista.

Näited (nähtavad ainult vastava baasi õigustega):

mitteavalik mõiste märkus: [hüpertooniatõbi](#)

mitteavalik definitsiooni märkus: [raudteevedu](#)

mitteavalik ilmiku märkus: [algosläng](#)

mitteavalik märkus

Tähenduse sisemärkus – kõigile nähtav lisainfo sisekasutuseks

Lisainfo mõiste kohta. Ekilexis kõigile nähtav. Näiteks tagasiside jätmiseks ja sõnakogude vaheliseks kommunikatsiooniks. Saab lisada nii enda kui ka teistesse terminibaasidesse (st see ei sõltu sõnakogu muutmisõigusest). Sisemärkus Sõnaveebis ei paista.

Näited: [Euroopa Legaalmetroloogiaühendus](#), [a](#), [eekultuur](#)

sisemärkus

Keelendi sisemärkus – kõigile nähtav lisainfo sisekasutuseks

Lisainfo termini kohta. Ekilexis kõigile nähtav. Näiteks tagasiside jätmiseks ja sõnakogude vaheliseks kommunikatsiooniks. Keelendid on kõigile baasidele ühised, st et keelendi sisemärkus on samuti kõigile baasidele ühine. Keelendi sisemärkust saab lisada nii enda kui ka teistesse terminibaasidesse (st see ei sõltu sõnakogu muutmisõigusest). Sisemärkus Sõnaveebis ei paista.

Näited: [väärisoliviõli](#)

NB! VORMISTUS Täislause. Algab suure tähega, lõpeb punktiga. Ühele märkuseväljale võib lisada mitu lauset.
Lisada allikaviide.

Terminite väärtusolekud (1)

Väärtusolek – **hinnang termini sobivuse kohta**. Kasutatakse valdkonna terminoloogia ühtlustamiseks.

Järjestada mõistekirjes: **eelistatud, ettepanek, küsitav, endine, väldi**

eelistatud

– **sobivaim termin**

Sobivaim termin, mis on valdkonnas kasutusel ja heaks kiidetud. Märgitakse, kui ühes keeles on sama mõiste kohta esitatud mitu terminit.

Näide: [aedgladiool](#)

Terminite väärtusolekud (2)

ettepanek

– pakutud termin

Termin, mille kasutuses ei ole veel kokku lepitud või mille kasutus ei ole veel juurdunud või uus termin, mis on loodud tõlkimise või teksti koostamise käigus.

Näide: [*kaasatus sotsiaalmeedias*](#)

küsitav

– madala usaldusväarsusega termin

Termin, mille sobivuses valdkonna eksperdid või terminibaasi koostaja on kahtleval seisukohal ning mis seetõttu vajab uurimistööd, või termin, millel puudub kasutus usaldusväärses või originaalallikas (nt otsetõlge).

Näide: [*kunstkärg*](#)

Terminite väärtusolekud (3)

endine

– varasem termin

Termin, mis on olnud varem mõiste kohta kasutusel, kuid mille asemel on käibel uuem termin. Ei pruugi olla otseselt vale. Selliselt märgitakse vananenud terminid või ka näiteks asutuste ja organisatsioonide nimetused, mida kas enam ei eksisteeri või mis on ümber korraldatud. Soovitav on lisada märkuse väljale lisainfot, nt mis asjaoludel või mis ajast on termin endine.

Näide: [raudteeveoteenus](#)

väldi

– ebasoovitav termin

Termin, mida mõiste kohta kasutatakse, aga ei soovitata kasutada. Hea tava on lisada märkuse väljale põhjendus, miks termin on ebasobiv, ebatäpne või eksitav.

Näide: [laomajandus](#)

Terminite väärtusolekud (4)

- Sünonüümseid termineid ei tähista väärtusolekuga „mööndav“, jäävad väärtusolekuta
- Ei kasuta väärtusolekut „variant“
- Registreid „vananenud/vananemas“ ja „ajalooline“ (ajalooline mõiste, vt nt *kontroll-lipik*) ei kasuta, need kõik märkida väärtusolekuga „endine, vananenud“

register „uus“

- kasutame tähenduses **uudistermin**, st **vaadeldava mõiste jaoks moodustatud uus termin**.
“Uus” võib tähistada uut mõistet või vana sõna, mida kasutatakse uues tähenduses (nt *hiir*)

register „erialasläng“

- mitteametlik sõnapruuk

NB! VORMISTUS Iga termin eraldi väljale, väikese algustähega, ainsuses, saksa või prantsuse keele puhul artikleid ei lisa

Veel termini juurde

keelendi tüüp

- lühend, tsitaatsõna, kaubamärk, tähis, valem vm

sugu

- meessugu, naissugu, kesksugu, muu vm

regioon

- UK, US, EU, NATO vm

sõnaliik

- **ei määra**, seda teevad vajadusel leksikograafid

usaldusväärsus

- usaldusväärsus ja seda tähistavaid tärne terminite juurde ei lisa, selle asemel kasutada madalale usaldusväärsusel viitamisel **väärtusolekut „küsitav“**

Allikakirje Ekilexis (1)

Ühenda

Eemalda allikas

Otsi viiteid

Logi

Allika id **18371**

Lühike kuju **Harrik, 2020**

Pikk kuju

Harrik, A. (2020). Enneolematu! Klõpsulõksud püüavad lugejaid huvilünkadega. ERR, 19. oktoober. <https://novaator.err.ee/1148704/enneolematu-klopsuloksud-puuavad-lugejaid-huvilunkadega>

Mitteavalik kommentaar

Avalikkus **Avalik**

Tüüp **Dokument**

Ühenda

Eemalda allikas

Otsi viiteid

Logi

Allika id **18292**

Lühike kuju **The New York Times, 2017**

Pikk kuju

How We Define Clickbait (Which We Do Our Best to Avoid). (2017). The New York Times, July 21. <https://www.nytimes.com/2017/07/21/reader-center/clickbait.html>

Mitteavalik kommentaar

Avalikkus **Avalik**

Tüüp **Dokument**

Otsi viiteid

Logi

Allika id **16962**

Lühike kuju **MTTK**

Pikk kuju **Materjalitehnika terminoloogiakomisjon**

Mitteavalik kommentaar

Avalikkus **Avalik**

Tüüp **Organisatsioon/terminikomisjon**

Allikakirje Ekilexis (2)

Ühenda

Eemalda allikas

Otsi viiteid

Logi

Allika id **64026**

Lühike kuju **Rdts-2023/06/62**

Pikk kuju **Raudteeseadus. Riigikogu. RT I, 30.06.2023, 62. <https://www.riigiteataja.ee/akt/130062023062>**

Mitteavalik kommentaar

Avalikkus **Avalik**

Tüüp **Dokument**

Ühenda

Eemalda allikas

Otsi viiteid

Logi

Allika id **63984**

Lühike kuju **Investeeringisühingu, investeerimisühingu emaettevõtja ..., 2022**

Pikk kuju

Investeeringisühingu, investeerimisühingu emaettevõtja ja välisriigi investeerimisühingu filiaali aruannete sisu, koostamise meetodika ja esitamise kord. Rahandusministri määrus nr 40. RT I, 16.09.2022, 14. <https://www.riigiteataja.ee/akt/116092022014>

Mitteavalik kommentaar

Avalikkus **Avalik**

Tüüp **Dokument**

Ühenda

Eemalda allikas

Otsi viiteid

Logi

Allika id **18704**

Lühike kuju **32003R1831/ET**

Pikk kuju

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1831/2003, 22. september 2003, loomasöötares kasutatavate söödalisandite kohta (EMPis kohaldatav tekst). 32003R1831. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32003R1831>

Mitteavalik kommentaar

Avalikkus **Avalik**

Tüüp **Dokument**

Allikakirje Ekilexis (3)

Ühenda

Eemalda allikas

Otsi viiteid

Logi

Allika id **65188**

Lühike kuju **EVS-EN 16907-2-2018**

Pikk kuju **EVS-EN 16907-2-2018. Mullatööd. Osa 2: Materjalide klassifitseerimine. Eesti Standardikeskus. <https://www.evs.ee/et/evs-en-16907-2-2018>**

Mitteavalik kommentaar

Avalikkus **Avalik**

Tüüp **Dokument**

Ühenda

Eemalda allikas

Otsi viiteid

Logi

Allika id **59559**

Lühike kuju **Jefimova, 2023**

Pikk kuju

Jefimova, D. (2023). Mägi materjalid. Konrad Mägi maalide haprusest tehniliste uuringute valguses. Magistritöö. Eesti Kunstiakadeemia, muinsuskaitse ja konserveerimise osakond. <https://digiteek.artun.ee/download/newwin-download/oid-10142/10142.pdf?what=orig&show=1>

Mitteavalik kommentaar

Avalikkus **Avalik**

Tüüp **Dokument**

Ühenda

Eemalda allikas

Otsi viiteid

Logi

Allika id **65304**

Lühike kuju **Keskkonnaministeerium**

Pikk kuju **Keskkonnaministeeriumi kodulehekülg. <http://www.envir.ee/>**

Mitteavalik kommentaar

Avalikkus **Avalik**

Tüüp **Dokument**

Ühenda

Eemalda allikas

Otsi viiteid

Logi

Allika id **65225**

Lühike kuju **Euroopa kalad, 2006**

Pikk kuju **Miller, P., J. ja Loates, M., J. (2006). Euroopa kalad. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus**

Mitteavalik kommentaar

Avalikkus **Avalik**

Tüüp **Dokument**

Allikakirje meelespea

- kui on teada põhilised allikad, mida terminibaasis kasutate, siis **alustada allikakirjete koostamisest**
- allikakirjete vormistuskokkulepped on muutunud
 - **koostada bibliokirje (pikk kuju) ja viide (lühike kuju)**
 - **kasutada APA (American Psychological Association) viitamismalli ja järgida Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi viitamisjuhendit** <https://uhiskond.ut.ee/et/sisu/uti-viitamisjuhend> (võib proovida vormistamisel kasutada viitehaldussüsteemi Zotero abi)
 - **lubatud on ka teised viitamisjuhendid, kui valdkonnas kasutatakse muud, kuid soovitame APAt**
 - mõned erinevused APA ja EKI malli vahel
 - **allika vaatamise kuupäeva ei lisa**
 - **alati lisada veebiaadress** (veebiaadressi lõppu punkti ei lisa)
 - **lühiviite ümbert jätta ära sulud**
 - **kursiiv pole kohustuslik**
 - **koostada EKI antud malli järgi Riigi Teataja ja EUR-Lexi õigusaktide allikakirjed**
- **allikakirje numbrit enam allikaviitena ei kasuta**, allikaviide võiks olla läbipaistvam
- **allikakirje tehakse terve teose kohta**, mitte iga peatüki või lehekülje kohta eraldi
- mõistekirjetesse **allikaviite juurde saab lisada ka siseviited** (nt kui teete allikakirje ravimiseaduse kohta, siis mõistekirjes saab siseviitena lisada paragrahvi numbri)
- **iga komisjon loob oma baasi jaoks oma allikakirjed**, teiste koostajate poolt lisatud allikaid enam oma mõistekirjesse lisada ei saa
- **terminikomisjonidele** viitame nii nagu enne, st **võib ise välja mõelda lühinime** (nt MTTK, VEVÕTK)
- näidiskirjeid vt ka KKK [Korduma kippuvad küsimused – EKI.ee – Eesti Keele Instituut](#) rubriigist “Allikakirjed ja –viited”

Abimaterjalid terminitööks (1)

vt EKI veebilehel -> keeleinfo -> terminitöö

- **mõistekirje kontrollnimekiri** <https://eki.ee/moistekirje-kontrollnimekiri/>

- ❖ detailsemad nõuded mõiste- ja allikakirjetele
- ❖ põhidokument, millest Ekilexis kirjete koostamisel lähtuda

**mõistekirje
kontrollnimekiri**

- **terminiallikad** <https://eki.ee/terminiallikad/>

- ❖ [IATE](#) (Euroopa Liidu mitmekeelne terminibaas, sisaldab eesti keelt)
- ❖ [TERMIUM Plus](#) (Kanada valitsuse terminibaas)

õigusaktide elektroonilised andmebaasid

- ❖ [Riigi Teataja](#) (Eesti õigusaktid)
- ❖ [EUR-Lex](#) (Euroopa Liidu õigusaktid, sisaldab eesti keelt)

**terminiallikad ja
terminitöö teabeallikad**

- **terminitöö teabeallikad** <https://eki.ee/terminitoo-teabeallikad/>

- ❖ eestikeelsed ja ingliskeelsed terminoloogiaõpikud ja käsiraamatud, terminoloogiateemalised doktoritööd, terminoloogiastandardid jm

**terminibaasi
koostaja meelespea**

- **terminibaasi koostaja meelespea**

<https://eki.ee/tee-nii-ara-tee-nii-terminibaasi-koostaja-meelespea>

Abimaterjalid terminitöök (2)

EKI teatmiku rubriik „Termin“ <https://eki.ee/teatmik/termin/>

Ülevaade terminitest ehk oskussõnadest ja oskuskeelest.

[Terminipeatüki sissejuhatus](#) Üldiseloomustus, näited.

[Oskuskeel ja üldkeel](#) Oskus- ja üldkeele ühis- ja erijooni.

[Terminibaas ja sõnaraamat](#) Mõiste ja termin, mõistepõhisus ja sõnapõhisus.

[Definitsiooni tüübid](#) Nõuandeid definitsioonide koostamiseks.

[Nimetavaline ja omastavaline liitumine oskuskeeles](#) *siidsall, ahiküte*

❖ **Oskuskeeles on nt materjali või vahendit märkivat esiosa liidetud valdavalt nimetavaliselt**

[Tuletusliite valik vahendinimetustes](#) *topsihoidja ja topsihoidik, telefonihoidja ja telefonihoidik*

❖ **Oskuskeelsemalt mõjuvad *ik*-liitega sõnad, *ja*-liite eelistatav tähendus on isiku märkimine**

[Tegevuse üksikjuhtumi väljendamine](#) *pakkumus, tellimus, uurimus*

[Tähenduse eristamise täpsusest](#) Eri kõnelejal on eri olukordades erinevad täpsusevajadused.

[Isiku- ja kohanimeline täiend terminis](#) Isikute ja kohtade nimede kirjutamine isiku- ja kohanimelise täiendiga terminites.

❖ **Oskuskeeles kirjutatakse isikunimesid isikunimelise täiendiga termineis suure tähega, tõunimetustes erandlikult väiketähega. Kohanimesid kirjutatakse kohanimelise täiendiga termineis nii suure kui ka väikese tähega, pigem väiketähelise kirjutusviisi juurde on jäädud botaanikas, zooloogias ja loomakasvatuses.**

[Liitsõna esiosa vorm tipp- ja lõpp-algulistest terminates](#) *tiputarbimine, tipphind, lõpuklass, lõppkuupäev*

EKI teatmik

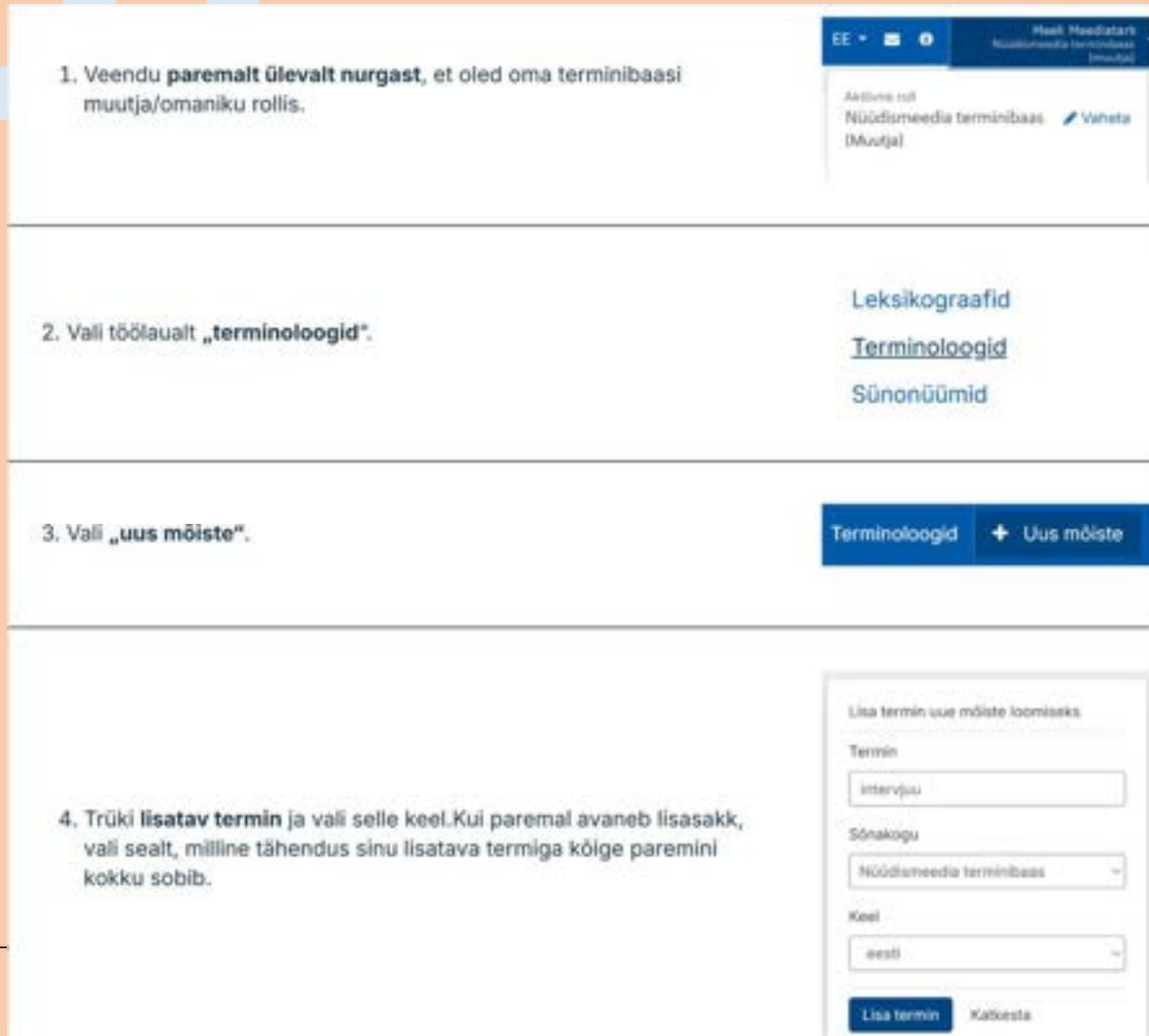
Abimaterjalid terminitöök (3)

1. Veendu paremalt ülevalt nurgast, et oled oma terminibaasi muutja/omaniku rollis.

2. Vali töölaualt „terminoloogid“.

3. Vali „uus mõiste“.

4. Trüki lisatav termin ja vali selle keel. Kui paremal avaneb lisasakk, vali sealt, milline tähendus sinu lisatava termiga kõige paremini kokku sobib.

The screenshot shows a web interface with a blue header. The main content area is divided into four horizontal sections. The first section contains a step instruction and a user role indicator. The second section contains a step instruction and a list of menu items. The third section contains a step instruction and a button. The fourth section contains a step instruction and a form for adding a new term.

EE • • • Keel: Eesti • Terminoloogid

Active roll: Nõudismeditsiini terminibaas (Muutja) [Vaheta]

Leksikograafid
Terminoloogid
Sünonüümid

Terminoloogid + Uus mõiste

Lisa termin uue mõiste loomiseks

Termin
intervju

Sõnakogu
Nõudismeditsiini terminibaas

Keel
eesti

Lisa termin Käibesta

UUS!

Mõistekirje
koostamise
kiirkursus

<https://eki.ee/moistekirje-koostamise-kiirkursus/>

Mõiste- kirje kontroll- nimekiri

Terminibaasi kirje	Näide
Iga mõiste kohta on ainult üks kirje	
Kirjes esitatud info käib ühe mõiste kohta	
Kui sama termin tähistab kahte või enamat mõistet, siis on nende kohta koostatud eraldi kirjed	Ekilexis nukuteater
Valdkond	Näide
Lisada valdkond või valdkonnad iga kirje puhul	
Seosed	Näide
Omapahel seotud mõistejd näidatakse tähenduse seosega	Ekilexis vastuvõtukriteeriumid
Termin	Näide
Ühel terminiväljal on ainult üks termin, st et sünonüümid, vananenud ja mittesoovitavad terminid ning lühendid on eraldi terminiväljadel, vältitud on nende esitamist sulgudes	Ekilexis luure
Termin võib koosneda mitmest sõnast	<i>vähimruutude meetod</i>
Termini kirjapilt vastab õigekirjareeglitele	<i>akudrell</i> ja <i>akutrell</i> – <i>treil</i> on puur, <i>drell</i> on riidesort, seega õige on <i>akutrell</i>
Termin algab üldjuhul väikese tähega, v.a kui suure algustähe kasutamist näevad ette algustähed	<i>Archimedese spiraal</i> , <i>Downi sündroom</i>
Termin on esitatud ainsuses, v.a kui termin esineb tekstides alati mitmuses	Ekilexis chives
Nimisõnade puhul ei ole lisatud terminiväljal termini ette artiklit (<i>der, die, das, le, la</i>)	mitte <i>die Alkaibiene</i> vaid <i>Alkaibiene</i>
Tegusõnade puhul ei ole lisatud terminiväljal termini ette <i>to, zu</i>	mitte <i>to denote</i> vaid <i>denote</i>
Ühe kirje terminid on samast sõnaliigist, st mitte tegu- ja nimisõnad läbiseigi	mitte <i>interpretation</i> – tõlgendama, interpreteerima vaid <i>interpretation</i> – tõlgendus, interpretatsioon ning <i>interpret</i> – tõlgendama, interpreteerima

Definitsioon	Näide
Definitsioon on selge ja ühemõtteline, üldjuhul üksainus lause	<i>kindel periood aastaringist, mis on määratud päikesekiirguse juurdevooluga ja sellest tingitud kindlate ilmastikutingimustega</i> Ekilexis aastaaeg
Definitsioonis on esitatud defineeritava olemasolevad, mitte puuduvad tunnused	<i>lehtpuu;</i> mitte puu, mis ei ole okaspuu vaid heitlehine või igihaljas lehtedega puu
Definitsioonis on juba defineeritud mõistetele viitamisel kasutatud soovitatavaid termineid, vältitud ebasoovitavaid või vananenud termineid	
Definitsiooni täiendav märkus on lisatud eraldi väljale	Ekilexis bioloogia
Iga kirje defineerib ainult üht mõistet	
Kirjes esinevad selgitamist vajavad mõisted on defineeritud omaette kirjetes	
Ühel definitsiooniväljal on ainult üks definitsioon	mitte <i>meditsiinivaldkond, kus uuritakse südame- ja veresoonekonna ehitust ja talitlust ning kaasasündinud ja omandatud haigusi ning tegeletakse südamehaiguste ennetamise, diagnoosimise ja raviga;</i> <i>meditsiinivaldkond, kus uuritakse, ennetatakse, diagnoositakse ning ravitakse südame- ja veresoonekonnahaigusi</i> vaid 1. välja definitsioon: <i>meditsiinivaldkond, kus uuritakse südame- ja veresoonekonna ehitust ja talitlust ning kaasasündinud ja omandatud haigusi ning tegeletakse südamehaiguste ennetamise, diagnoosimise ja raviga;</i> 2. välja definitsioon: <i>meditsiinivaldkond, kus uuritakse, ennetatakse, diagnoositakse ning ravitakse südame- ja veresoonekonnahaigusi</i> Ekilexis kardioloogia

Definitsiooni koostamisel on lähtutud mõistesüsteemist ja toodud välja kõik olulised tunnused, mille poolt mõiste eristub naabermõistetest (lähedastest mõistetest)	
Definitsioonis on kasutatud sama sõnaliki kui termini puhul: tegusõna on defineeritud tegusõna või tegusõnafraasi abil, nimisõna nimisõna kaudu	<i>aklimatiseerimine – kaugematest piirkondadest sissetoodud taimede kohandamine uute keskkonnaoludega</i> Ekilexis aklimatiseerimine
Definitsioonis ei ole kasutatud defineeritava mõiste kohta käivat terminit ega sünonüümi või lühendit	
Definitsiooni alguses ei ole kasutatud selliseid tegusõnu nagu on, tähendab, viitab, kirjeldab ...	
Definitsioon on esitatud ainsuses, definitsioon algab väikese tähega ja lõpus punkti ei ole	
Definitsiooni alguses ei ole korratud defineeritavat terminit	mitte <i>loomade kaasav lugemisprogramm on programm, mille raames loetakse loomale raamatut ette selleks sobivas keskkonnas kindla aja jooksul, eesmärk on luua turvaline atmosfäär ning seeläbi toetada lugema õppimist ja ettelugemist, pakkuda lugemisega seotud eduelamusi ning suurendada huvi raamatute ja lugemise vastu</i> vaid <i>programm, mille raames loetakse loomale raamatut ette selleks sobivas keskkonnas kindla aja jooksul, eesmärk on luua turvaline atmosfäär ning seeläbi toetada lugema õppimist ja ettelugemist, pakkuda lugemisega seotud eduelamusi ning suurendada huvi raamatute ja lugemise vastu</i> Ekilexis loomade kaasav lugemisprogramm

Kontekst	Näide
Kontekst sisaldab selgitavat infot mõiste ja seda tähistava termini kasutuse kohta või näitab termini seost selle kasutusala	Ekilexis varrasnukk ↗
Kontekstiväljal on esitatud tekstilõik, mis sisaldab ka terminit ennast	<i>Lõhnravi tõhusamaid vahendeid on lõõgastav ja lõdvestav aroommassaaž, mida tehakse aroomiõlidega.</i> Ekilexis aroommassaaž ↗
Allikaviited	Näide
Definitsioonile, kontekstile ja märkusele on lisatud allikaviide	Ekilexis kestvuslavastus ↗
Iga allika kohta on loodud allikakirje	
Kasutatud või tsiteeritud on usaldusväärseid allikaid	
Termini allikatele on viidatud allikaviite väljal	Ekilexis mall ↗ Ekilexis akuutne toksilisus ↗
Allikaviite välja pole kasutatud muu info esitamiseks, näiteks termini saamisviisi kirjeldamiseks (ladinakeelne termin, etümoloogia)	

Kontrollnimekirja on koostanud Eesti Keele Instituudi terminoloogid, kasutades järgmisi allikaid:

- Sue Ellen Wright, Gerhard Budin. Handbook of Terminology Management: Volume 2: Application-Oriented Terminology Management. Amsterdam: John Benjamins, 2001.
- Heidi Suonuuti. Guide to Terminology. Nordterm 8. Helsinki: Tekniikan Sanastokeskos, 2001.

Terminibaasi koostaja meelespea (1)

Termin

Põhimõte	✓ Tee nii	⊗ Ära tee nii
Üldjuhul väikese algustähega	hõberemmelgas	Hõberemmelgas
Üldjuhul ainsuses	hõberemmelgas	hõberemmelgad
Ühel väljal üks termin	hõberemmelgas hõbepaju	hõberemmelgas, hõbepaju
Terminiväljal ei kasuta sümboleid (komad, semikoolonid, sulud, tärn, kaldkriips)	hõberemmelgas hõbepaju	hõberemmelgas, hõbepaju (hõbe)remmelgas hõberemmelgas/hõbepaju
Kõik terminid kirjes samast sõnaliigist	istutustaim istik	istutustaim istutama

Terminibaasi koostaja meelespea (2)

Definitsioon

Lisa alati, kui võimalik.

Põhimõte	✓ Tee nii	⊗ Ära tee nii
Üldjuhul üks lause	pajuliste sugukonda paju perekonda kuuluv mitmeaastane heitlehine lehtpuu <i>definitsioon</i> (Avalik)	pajuliste sugukonda paju perekonda kuuluv mitmeaastane heitlehine lehtpuu. Hõberemmelgas on niiskete kasvukohtade taim ja vajab palju kasvuruumi. <i>definitsioon</i> (Avalik)
Algab väikese tähega, lõppeb punktita	pajuliste sugukonda paju perekonda kuuluv mitmeaastane heitlehine lehtpuu <i>definitsioon</i> (Avalik)	Pajuliste sugukonda paju perekonda kuuluv mitmeaastane heitlehine lehtpuu. <i>definitsioon</i> (Avalik)
Ei alga terminiga	pajuliste sugukonda paju perekonda kuuluv mitmeaastane heitlehine lehtpuu <i>definitsioon</i> (Avalik)	hõberemmelgas on pajuliste sugukonda paju perekonda kuuluv mitmeaastane heitlehine lehtpuu <i>definitsioon</i> (Avalik)
Ei alga tegusõnadega <i>on, tähendab, viitab, kirjeldab</i> jmt	pajuliste sugukonda paju perekonda kuuluv mitmeaastane heitlehine lehtpuu <i>definitsioon</i> (Avalik)	on pajuliste sugukonda paju perekonda kuuluv mitmeaastane heitlehine lehtpuu <i>definitsioon</i> (Avalik)

Terminibaasi koostaja meelespea (3)

Lisainfo, täpsustused

Põhimõte	✓ Tee nii	✗ Ära tee nii
Märkused märkuseväljale	Ilmiku märkus + et <ul style="list-style-type: none">Hõberemmelga nimi tuleneb tema lehtede alaosa värvusest. (Avalik)	pajuliste sugukonda paju perekonda kuuluv mitmeaastane heitlehine lehtpuu. Hõberemmelga nimi tuleneb tema lehtede alaosa värvusest. definitsioon (Avalik)
Kasutusnäited kontekstiväljale	Kontekst + <ul style="list-style-type: none">Hõberemmelgas on niiskete kasvukohtade taim ja vajab palju kasvuruumi. (Avalik)	pajuliste sugukonda paju perekonda kuuluv mitmeaastane heitlehine lehtpuu. Hõberemmelgas on niiskete kasvukohtade taim ja vajab palju kasvuruumi. definitsioon (Avalik)
Lisa informatiivne kontekst	Kontekst + <ul style="list-style-type: none">Hõberemmelgas on niiskete kasvukohtade taim ja vajab palju kasvuruumi. (Avalik)	Kontekst + <ul style="list-style-type: none">vaata seda hõberemmelgat seal (Avalik)
Väärtusolekud (endine, eelistatud) väärtusoleku väljale	rand-linnurohi ⓘ + 🗑️ rand-kirburohi ⓘ + 🗑️ endine, vananenud	tatraliste sugukonda kirburohu perekonda kuuluv üheaastane rohttaim (varem rand-kirburohi) definitsioon (Avalik)

Enne uue termini loomist tuleks veenduda, et mõistet tähistav termin on tõesti puudu, st

- heita pilk juba olemasolevatesse terminiallikatesse
- vaadata üle valdkonda reguleerivad tähtsamad dokumendid, õigusaktid
- vajadusel suhelda kolleegidega, erialaliitudega, riigiasutustega, teiste terminikomisjonidega

Kui on selge, et uus termin tuleb luua, siis

- määrata valdkond või alamvaldkond
- jälgida ega samakujuline termin pole juba teises tähenduses kasutusel mõnes külgnevas valdkonnas
- teha selgeks mõiste sisu
- jälgida kuhu paigutub mõiste mõistesüsteemis, kuidas haakub nt ülem- ja alammõistetega

**Mida uue
termini
loomisel
silmas
pidada?**

Mõistesüsteem

- **Mõisted paigutuvad süsteemi ja on omavahel seotud** nt iga pilveliid on kindel **mõiste** – kui kõrgel asub, kui paks, millest koosneb, mis sademeid toob – ja kuulub pilvede **mõistesüsteemi**
- Kõiki neid **mõisteid tähistavad terminid**
- **Põhisõna juurde moodustuva sarja ühtne vormistus**

Pilvedel on kindlad liigid, mis on paigas rahvusvahelise liigituse järgi.

I. Ülemised pilved 1) kiudpilved 2) kiudrünkpilved 3) kiudkihtpilved

II. Keskmised pilved 4) kõrgrünkpilved 5) kõrgkihtpilved

III. Alumised pilved 6) kihtrünkpilved 7) kihtpilved 8) kihtsajupilved

IV. Vertikaalsuunas arenevad pilved e konvektsioonipilved 9) rünkpilved
10) rünksajupilved e äikesepilved

” Mõistete omavahelised seosed (1)

Jaotuskriteerium: suhted teiste mõistetega

ülemmõiste, laiem mõiste – mõiste, mis on soomõiste või tervikumõiste

alamõiste, kitsam mõiste – mõiste, mis on liigimõiste või osamõiste

soomõiste – laiema mõistesisisuga mõiste soo-liigisuhtes

liigimõiste – kitsama mõistesisisuga mõiste soo-liigisuhtes

nt 'auto' on ülemmõiste ja 'sõiduauto' on alamõiste
nt 'sõna' on ülemmõiste ja 'omadussõna' on alamõiste
nt 'sõna' ja 'auto' on soomõisted, 'omadussõna' ja
'sõiduauto' liigimõisted

Mõistete omavahelised seosed (2)

Jaotuskriteerium: suhted teiste mõistetega

tervikumõiste, kogumõiste – tervikuks loetav mõiste osa-tervikusuhtes

osamõiste – terviku üheks koostisosaks loetav mõiste osa-tervikusuhtes

nt 'välissein' (püstitarind, mis eraldab hoone sisemuse väliskeskkonnast) kui tervikumõiste on ülemmõiste, aga 'välisseina kate' kui osamõiste (välispinda kattev vooder, isolatsiooni- ja viimistluskihid) on tema alammõiste

kaasalluv mõiste – alammõiste, millel on sama lähim ülemmõiste ja sama jaotuskriteerium, mis on vaadeldavas mõistesüsteemis mingil teisel mõistel

nt 'sõiduauto' ja 'veoauto' on mõlemad 'auto';
'nimisõna', 'omadussõna', 'arvsõna' ja 'asesõna' on kõik
'käändsõna'

Mõistete omavahelised seosed (3)

Jaotuskriteerium: mõistega hõlmatavate objektide arv

ainikmõiste – mõiste, mis vastab ainult ühele objektile

nt 'Saturn', 'Eiffeli torn'. Ainikmõisteid väljendavad tavaliselt nimed.

üldmõiste – mõiste, mis vastab kahele või enamale objektile, mis moodustavad ühiste omaduste tõttu mingi rühma

nt 'ehitis' on üldmõiste, mis hõlmab hooned (ehitised, millel on siseruumid) ja rajatised (nt kõrgepingeliinid, puuraugud, spordiväljakud, tammid, teed)

- Lisaks **hierarhiasuhetele** jälgitakse terminoloogias veel erinevat tüüpi suhteid:
 - assotsiatiivsuhteid** (haridus ja õpetamine, küpsetamine ja ahi)
 - järjesuhteid** (tootmine ja tarbimine)
 - ajasuhteid** (kevad ja suvi)
 - põhjussuhteid** (tuumaplahvatus ja radioaktiivne sadestus)

Tähenduse seosed Ekilexis

Mõistete omavahelisi seoseid näitame Ekilexis **tähenduse seosega**.

- Tähenduse seose loomist alusta mõiste plokist.
- Mõistete vahel seoste näitamiseks ära vali termini juurest ilmiku seost.

seotud
(täendus/mõiste) –
st täpsustamata
tähenduse seos

ülemmõiste
alamõiste
soomõiste
liigimõiste
tervikumõiste
osamõiste
kaasalluv mõiste
üldmõiste
ainikmõiste

duplikaadikandidaat

Milline on hea termin? (1)

- ühetähenduslik
- täpne
- selge
- läbipaistev
- väljendab mõnda mõistele iseloomulikku tunnust
- süsteemne
- lühike
- ei pea tingimata olema üks sõna ja võib olla ka tegusõna

Milline on hea termin? (2)

- meeldejääv
- kergesti hääldatav
- sobiv tuletiste saamiseks, moodustusalus
- lihtsasti tekstides kasutatav
- juurdunud
- ajakohane
- rahvusvahelisi sõnu ei pea tingimata vältima
- otsetõlget pigem vältida

Kuidas alustada? (1)

Lua sõnakogu (Ekilexis „sõnakogude haldus“, vt <https://ekilex.ee/datasets>)

- täita tabel (terminibaasi nimi, kirjeldus ja kontaktid, valdkonna klassifikaator, valdkonnad, keeled)
- märkida sõnakogu avalikuks

The screenshot displays the Ekilex dataset management interface. On the left, a table lists existing datasets with columns for 'Sõnakogu lood' (Dataset ID), 'Nimi' (Name), and 'Kirjeldus' (Description). The main area shows a form for creating a new dataset, including fields for 'Sõnakogu lood', 'Nimi', 'Tüüp' (Type), 'Kirjeldus ja kontaktid' (Description and contacts), 'Lisainfo ja kontaktid' (Additional info and contacts), 'Sõnakogu päritolu' (Dataset origin), 'Valdkonna klassifikaatori põhine' (Domain classifier based), 'Valdkonnad' (Domains), 'Keelid' (Languages), 'Kestendi valikvormid' (Duration selection forms), 'Erilisi valikvormid' (Special selection forms), and 'Täienduse valikvormid' (Additional selection forms). On the right, a table shows 'Lisainfo ja kontaktid' (Additional info and contacts) for a selected dataset, with columns for 'Nähtav' (Visible), 'Avalik' (Public), and 'Parameetrid' (Parameters).

Kuidas alustada? (2)

Uue terminibaasi loomisel tuleb täita järgmised väljad

- **Sõnakogu kood:** kolmest väiketähest koosnev lühend, mis viitab teie terminibaasile (nt „tai“)
- **Terminibaasi nimi**
- **Tüüp:** peaks jääma „Terminibaas“
- **Kirjeldus ja kontaktid (Sõnaveebis nähtav):** teave selle kohta, kes terminibaasi koostab ning mis ala terminiinfot sealt leida võib. Kirjelduse lõppu tuleks lisada kontaktisiku nimi ja meiliaadress.
- **Lisainfo ja kontaktid (Sõnaveebis mitteavalik):** kontaktisiku nimi ja meiliaadress. See väli on nähtav ainult Ekilexis sõnakogude halduses
- **Sõnakogu pilt/logo:** võib jääda tühjaks
- **Valdkonna klassifikaatori päritolu:** soovitatavalt **Lenoch**. Klassifikaator on loend valdkonnanimetustest, mida saate mõistekirjete juurde lisada. Sõnaveebi filtreerimisvõimaluste arendamist silmas pidades oleks hea, kui kõigisse Ekilexi mõistekirjetesse oleks valdkonnad lisatud.
- **Valdkonnad:** sealt saab valida juba konkreetseid valdkonnanimetusi, mida saate pärast terminibaasi loomist mõistekirjete juurde lisada. Kui esialgu ei oska valikut teha, võite valida sõnakogude haldusest ka kõik Lenochi valdkonnad: see tähendab, et igas mõistekirjes valdkonnamärgist lisades saate valida kõigi Lenochi valdkondade seast.
- **Keeled:** valida keeled, mida Ekilexi mõistekirjete sisestamiseks kasutate. Kui keelevalikut ei ole uut terminibaasi luues tehtud, ei saa terminiinfot sisestada. Kui võimalik, siis soovitame terminibaasi kanda teavet vähemalt kahes keeles.

Kuidas alustada? (3)

Sõnakogu kood

Sõnakogu nimi

Tüüp

Sõnakogu lühitunnus, mida kasutatakse nii Ekilexis kui ka Sõnaveebis sõnakogu nimetuse asemel ning Sõnaveebis sõnakogu maandumislehe aadressil. Koodi ei saa pärast muuta.

Mõistekirjete valdkonnaloend

lenoch

Mõiste valdkonnad

Vali sõnakogus ole...

Vali valdkonnad, mille vahel saad mõistekirjetes valida. Kui pole kindel, vali kõik. Valikut saad hiljem muuta.

Keeled

Vali sõnakogus kasutatavad keeled

Mõiste valdkonnad

Vali sõnakogus ole...

Keeled

Vali sõnakogus kasutatavad keeled

Nähtav

Avalik

Nähtav sõnakogu ilmub Ekilexis sõnakogude loenditesse ja seda saavad vaadata kõik Ekilexi sisseloginud kasutajad sõltumata oma õigustest. Kui sõnakogu pole nähtav, on see nähtav vaid administraatoritele ja neile, kellele on antud selle sõnakogu mingi õigus.

Keeled

Vali sõnakogus kasutatavad keeled

Nähtav

Avalik

Avaliku sõnakogu sisu avaldatakse Sõnaveebis. Märkimata jätmisel sisu Sõnaveebis ei kuvata.

Valikulised lisaseadistused

Keelendi vabavormid

Vali vabavormi liigid

Valikulised lisaväljad sõnale. Lisa ainult siis, kui olemasolevatest väljadest ei piisa kõigi sõnaga seotud andmete kirjeldamiseks.

Ilmiku vabavormid

Vali vabavormi liigid

Tähenduse vabavormid

Vali vabavormi liigid

Ekilex v.1.471

EE - Mari Vaas
EKI terminibaas Estern (...)

Töölaud

Leksikograafid	Sõnakogude haldus	Kustutatud andmed
Terminoloogid	Kasutajaõiguste haldus	Muudatuste aruanne
Sõnonüümid	Klassifikaatorite haldus	FedTerm liidestus
Tõlkevasted	Siltide haldus	
Allikate otsing	Uudiste haldus	
	Sõnaveebi tagasiside	
	Sõnaveebi statistika	

Vali roll:

- Kasutusjuhend
- Kasutustingimused

Ekilex 07.04.2026 20:31

Ekilexi versiooni 1.47 täiendused

- Digihoidia: tähendusele saab lisada pildi või videofaili otse failivalijast — faili pole enam vaja kõigepealt mujale üles laadida ja URL-i käsitsi sisestada. Faili suurus on piiratud vastavalt faililiigile.
- Kolokatsiooni liikmeid saab korraga liigutada või kopeerida teise tähenduse alla.
- Kolokatsiooni liikmete järjekorda saab muuta lohistades.
- Tekstiredaktorisse lisati erisümbolite nupud (en-kriips, jutumärgid, õlakoma) ning enam ei muudeta punktiga numbrit automaatselt loeteluks.
- Sõna paradigmat saab API-ga kustutada.
- Terminoloogide vaates on osa väljasid toodud vaikimisi nähtavale.
- Sõnapakkumise avaldamisele saab linnukesega ära märkida, kui sõna on lisatud ka ÜSI.
- Parandatud viga, mis takistas uue klassifikaatori lisamist klassifikaatorite halduses.

Sõnaveeb 07.04.2026 20:37

Sõnaveebi versiooni 1.47 täiendused

- Erialasõnastike otsitulemustes kuvatakse vaikimisi ainult termineid ja nende väärtusolekuid. Kogu mõisteplokk saab avada nupuga „Näita kogu mõistet“.
- Erialasõnastiku maandumislehel kuvatakse sõnakogu statistikat: terminite arv, viimase muutmise kuupäev ning viimati lisatud ja muudetud mõisted.
- Sõnapakkumiste lehele lisati pagineerimine. EKI ühendsõnastikku lisatud sõnad on eraldi ikooniga märgitud ja toimivad otselõngina Sõnaveebi.
- EKI ühendsõnastiku tähenduste seosed on samasuguse kujundusega nagu ilniku seosed.
- Täiendatud tõlkevastete ja variantide kuva.
- Kasutaja keelevalik mõjutab ka ekraanilugejatele edastatavat keeleinfot.
- Parandatud viga, mis tekkis väga pikkade sõnade otsimisel.

Ekilexi statistika

Kuidas alustada? (4)

- proovikirjete tegemiseks ja katsetamiseks on **katsebaas**
- jälgi, et valitud oleks **õige roll**: katsebaasis toimeta katsebaasi muutja rollis, muidu oma sõnakogu muutja rollis
- kirjeid koostades ja otsinguid tehes **otsi kõikidest sõnakogudest**, et saaksid arvestada üldkeelega ja teiste valdkondade infoga
- tee võimalikult **põhjalikud kirjed**, mõeldes ka erialakaugemale inimesele
- vajadusel saab lisada **pilte ja videoid**
(UUS! olemas **digihoidla**: tähendusele saab lisada pildi või videofaili otse failivalijast – faili pole enam vaja kõigepealt mujale üles laadida ja URL-i käsitsi sisestada. Faili suurus on piiratud vastavalt faililiigile.)
- **iga infokild õigele väljale**
- vaikimisi märkida **kõik kirjed avalikuks**
 - lisada kõigepealt info, mis on teada või olemas ja avalikustada see
 - vajadusel kasutada **väärtusolekuid** „ettepanek”, „küsitav” või **silte** „vajab konsulteerimist”, „õigekirjaküsimus” vms (arvestada, et silte Sõnaveebis ei kuvata)
 - kirjeid saab edaspidi alati **täiendada ja vajadusel muuta**
 - kirjeid ja termineid saab alati **kustutada**
 - **Sõnaveebi uuendatakse kord ööpäevas**

Aruanded, tagasiside (1)

Selleks, et jälgida töö tulemuslikkust

- statistika
- detailotsingud
- muudatuste aruanne
- TULEKUL: raportid
- tehniline toimetamine
- tagasiside
 - nüüd automaatselt koostatud ja tabeli kujul, vähemalt kaks korda aastas ja ühel korral ka terminoloogi kommentaaridega

MÕISTEKIRJETE ARV

- ❖ Mitu avalikku mõistekirjet on terminibaasis
- ❖ Mitu mõistekirjet on terminibaasis kokku (nii avalikud kui ka mitteavalikud)
- ❖ Avalike mõistekirjete % kõigist

TERMINITE ARV

- ❖ Mitu avalikku terminit
- ❖ Mitu terminit kokku (avalik + mitteavalik)
- ❖ Avalike terminite % kõigist

TÖÖ KIRJETEGA PERIOODIL

- ❖ Lisatud mõistekirjeid perioodil
- ❖ Muudetud mõistekirjeid perioodil

VALDKONNAD

- ❖ Mitmes avalikus mõistekirjes on valdkond **Terminibaasi kõigis mõistekirjetes võiks olla märgitud valdkond.**
- ❖ Valdkonnaga mõistekirjete % avalikest mõistekirjetest
- ❖ Mitmes perioodil muudetud avalikus mõistekirjes on valdkond
- ❖ Valdkonnaga mõistekirjete % perioodil muudetud avalikest kirjetest
- ❖ Näited kirjetest, kus pole valdkonda määratud

Aruanded, tagasiside (2)

TERMINID

❖ Mitmes mõistekirjes on vaid üks (avalik) termin

Igas mõistekirjes võiks olla termin vähemalt kahes keeles.

❖ Ühe (avaliku) terminiga mõistekirjete %

❖ Näited kirjetest, kus vaid üks (avalik) termin

❖ Mitmes kirjes on vaid ühes keeles terminid (kas avalikud või mitteavalikud)

❖ Ainult ühes keeles terminitega kirjete % kõigist

❖ Näited kirjetest, kus vaid ühes keeles terminid

❖ Mitmes avalikus terminis on kasutatud erimärke (/*,,) kaks tühikut)

Igal terminiväljal peaks olema vaid üks termin. Erimärke (/*,,) ei tohiks kasutada terminiväljal terminite eristamiseks.

❖ Erimärkidega avalike terminite % kõigist avalikest

❖ Näited terminitest, kus kasutatud erimärke

❖ Mitu avalikku terminit algab suure algustähega

❖ Suure tähega algavate avalike terminite % kõigist avalikest

❖ Näited terminitest, mis algavad suure tähega

TERMINITE ALLIKAVIITED

❖ Mitmel avalikul terminil on allikaviide
Kõigil terminitel võiks olla allikaviide, mis osutab, millises allikas termin sellisel kujul esineb. Allikas võib olla ka terminikomisjon.

❖ Mitmel avalikul terminil puudub allikaviide

❖ Puuduva allikaviitega avalike terminite % kõigist avalikest

❖ Mitmel avalikul perioodil muudetud terminil on allikaviide

❖ Mitmel avalikul perioodil muudetud mõiste terminil puudub allikaviide

❖ Näited perioodil muudetud mõistetest, mille terminil puudub allikaviide

Aruanded, tagasiside (3)

DEFINITSOONID

- ❖ Mitmes mõistekirjes vähemalt üks definitsioon (avalik või mitteavalik)

Kõik mõisted võiksid olla defineeritud vähemalt eesti keeles.

- ❖ Definitsiooniga mõistekirjete % kõigist
- ❖ Mitu definitsiooni on kokku
- ❖ Näited kirjetest, kus definitsioon puudub
- ❖ Mitmes perioodil muudetud mõistes vähemalt üks definitsioon (avalik+mitteavalik)
- ❖ Definitsiooniga mõistekirjete % perioodil muudetud mõistekirjetest
- ❖ Näited perioodil muudetud kirjetest, kus definitsioon puudub

- ❖ Mitu definitsiooni lõpeb punktiga

Definitsioon peaks lõppema ilma punktita.

- ❖ Punktiga lõppevate definitsioonide % kõigist
- ❖ Näited definitsioonidest, mis lõppevad punktiga
- ❖ Mitu definitsiooni algab suure tähega

Definitsioon peaks algama väikese tähega, v.a. juhul, kui definitsiooni esimene sõna on nimi.

- ❖ Suure tähega algavate definitsioonide % kõigist
- ❖ Näited definitsioonidest, mis algavad suure tähega
- ❖ Mitmel definitsioonil on "1.", "1)", "a)" või "a."

Iga definitsioon peaks paiknema eraldi definitsiooniväljal.

- ❖ "1.", "1)", "a)" või "a." sisaldavate definitsioonide % kõigist
- ❖ Näited kirjetest, mille definitsioonil on "1.", "1)", "a)" või "a."

DEFINTSIOONIDE ALLIKAVIITED

- ❖ Mitmel definitsioonil on allikaviide
- Kõigil definitsioonidel peaks olema allikaviide. Kui definitsiooni on koostanud terminikomisjon, võiks olla komisjoni allikaviide.**
- ❖ Allikaviitega definitsioonide % kõigist
 - ❖ Mitmel perioodil muudetud mõiste definitsioonil on allikaviide

” Aruanded, tagasiside (4)

KONTEKSTID

❖ Mitmes mõistekirjes on vähemalt üks avalik termin, millel on kontekst

Kontekst on näitelause või -lõik, mis illustreerib termini kasutust. Kontekst peab sisaldama terminit, pärinema autentsest originaalkeelsest tekstist ja olema täislause(te)na.

- ❖ Vähemalt ühe kontekstiga mõistete % kõigist avalikest
- ❖ Mitu konteksti on kokku

KONTEKSTIDE ALLIKAVIITED

- ❖ Mitmel kontekstil on allikaviide
- Iga konteksti juures peaks viitama allikale, kust näitelause või -lõik pärineb.**
- ❖ Mitmel kontekstil puudub allikaviide
 - ❖ Allikaviitega kontekstide % kõigist
 - ❖ Näited terminitest, mille kontekstil puudub allikaviide
 - ❖ Mitu konteksti on allikaviitega nendes mõistetes, mis on muudetud perioodil
 - ❖ Mitmel perioodil muudetud kontekstil puudub allikaviide
 - ❖ Näited perioodil muudetud kirjetes olevatest terminitest, mille kontekstil puudub allikaviide

➤ Lisaks eelmise ja käesoleva taotlusperioodi võrdlusandmed

Jõudu!

Kasutatud kirjandus

- Tiiu Erelt, [Terminiõpetus](#). Tartu Ülikool. Tartu: Tartu Ülikooli kirjastus, 2007
- [EVS-ISO 1087-1:2002](#) Terminoloogiatöö. Sõnastik. Osa 1: Teooria ja rakendus. Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus MTÜ, 2002.
- [EKI teatmik](#). Eesti õigekeelsuskäsiraamat. Toimetanud Peeter Päll (peatoimetaja), Tiina Paet, Margit Langemets. Koostanud Peeter Päll, Maire Raadik, Margit Langemets, Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Tiina Paet, Tuuli Rehema. Eesti Keele Instituut 2026.
- EKI ühendsõnastik 2026. Eesti Keele Instituut, Sõnaveeb 2026.
- EKI terminibaas Esterm 2026. Eesti Keele Instituut, Sõnaveeb 2026.
- Oskussõnastikud. Sõnaveeb 2026.
- [Collins Online English Dictionary](#).

Vaata lisaks

- Kairi Janson, Mari Vaus. [In vitro rakuvaba transkriptsioon ehk Kui teksti vallutavad terminid](#). Eesti Keeletoimetajate Liidu aastaraamat 2021, lk 16–21. Tartu: Grano Digital
- Mari Vaus, Kairi Janson. [Kui kõige tähtsam on silmale nähtamatu](#). Postimees: Arvamus ja Kultuur, 28.05.2022.

Aitäh, et teete
terminitööd!

Mari Vaus
mari.vaus@eki.ee